

Mandarijneend man op nestkast te Biemereren in 2019 (Wil de Veer)

In dit verslag heb ik ervoor gekozen om alleen de gegevens van de laatste vijf jaren te verwerken. De eerste nestkasten zijn in 2015 opgehangen. Er hingen toen minder kasten zodat een vergelijking van de resultaten niet opgaat. Omdat het de eerste keer is dat er een verslag van Biemereren in de Blauwe Klauwier staat geef ik wat meer informatie over het perceel.

Het gebied

Het perceel Biemereren 11 is een privé terrein van 5 ha. groot, gelegen tussen de straten Biemereren en Scherpenering in Wintelre. Op het terrein staat een woonhuis dat gebouwd is in 1958. Het geheel is niet toegankelijk! Vroeger stond het gebied bekend als “De kwaaië hoek” omdat er tegen de Scherpenering aan een drassig moerasachtig stuk lag dat in de winter onder water stond. Een groot deel van het perceel is aangeplant met kerstbomen die voor commercieel gebruik zijn bedoeld. Deze staan er al vele jaren maar het aantal wordt nu snel minder omdat er na verkoop van de bomen niet meer opnieuw wordt aangeplant. Uiteindelijk zal dit deel van het perceel opnieuw worden ingericht en hierover is overleg hoe dit zal worden aangepakt. In de kerstbomen broeden veel vogels, zoals Vink, Kneu, Goudvink en Staartmees. Onder een van de kerstbomen heeft al twee jaar op rij een Patrijs gebroed. Kerstbomen die niet in aanmerking komen voor de verkoop zijn als een soort takkenril neergelegd wat ook weer nestgelegenheid biedt en schuilplaats voor dieren. Roodborst, Heggenmus en Winterkoning hebben in deze ril gebroed. Verder staan er op het perceel diverse soorten bomen o.a. eik, beuk, lariks, kastanje, noten, appel en den.

In 2014 kreeg ik toestemming om een fothut te bouwen met daarvoor een vijvertje. Buiten dat dit gelegenheid geeft om foto's te maken is het ook zeer interessant om het gedrag van vogels te bestuderen. Zoals u verder in het artikel kunt lezen komen er op het perceel heel veel soorten vogels voor. Veel meer dan ik in eerste instantie verwacht had. Omdat er alleen bij de hut een vijvertje is

komen daar veel soorten vogels drinken en badderen, wat mij weer gelegenheid geeft om ze te fotograferen.

Perceel Biemerer, december 2021 (Wil de Veer)

Methode

In 2021 zijn tijdens het broedseizoen de nestkasten drie keer gecontroleerd. De controledata waren op 24 april, 15 mei en 4 juni. Op 13 maart zijn de nestkasten schoongemaakt, eventueel gerepareerd en de kastjes die niet te repareren waren zijn vervangen. Ditmaal zijn deze kastjes niet van hout maar van houtbeton wat hopelijk vernieling door de grote bonte specht tegen gaat. Bij het onderhoud in oktober van dit jaar zijn veel achterlatten vervangen en daarbij zijn ook weer stukjes tuinslang tussen de lat en de boom geplaatst zodat de lat niet zo snel in de boom vast groeit. Eveneens zijn veel kastjes wat lager en zoveel mogelijk op gelijke hoogte gehangen zodat het grootste aantal wat makkelijker te controleren is. Wij zijn met drie personen actief bij de controles etc.

Resultaten

Nestkasten

De nestkastbezetting in 2021 was 76% en er waren twaalf lege kasten (tabel 1). Zoals ieder jaar zat er ook weer een nest hoornaars in een van de kasten.

Tabel 1. Nestkastbezetting in 2021.

Gebruikte kasten	38	76%
Niet gebruikte kasten	12	24%
Totaal aantal kasten	50	100%

Het was een goed broedseizoen met in totaal 42 broedsels (tabellen 2 en 3). Er zijn nog nooit zoveel jongen uitgevlogen als in dit jaar. De algemeenste nestkastbewoners waren Koolmees, Pimpelmees en Spreeuw, al wisselt het aantal broedsels per jaar (figuur 1).

Tabel 2. Broedsels in 2021.

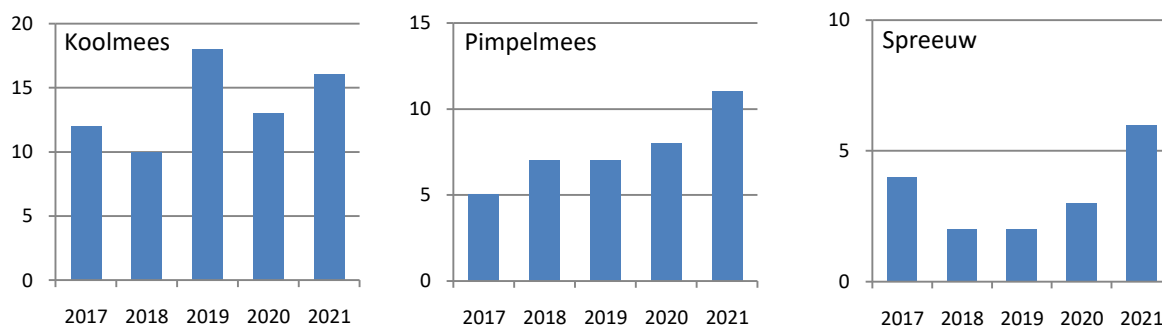
	Eerste broedsels	Tweede broedsels	Eieren 1 ^e broedsel	Eieren 2 ^e broedsel	Aantal eieren	Uitgevlogen	Onbevruucht	Dood
Koolmees	12	4	122	21	143	140	3	0
Pimpelmees	8	3	89	15	104	90	14	0
Spreeuw	4	2	14	11	25	25	0	0
Holenduif	1	0	2	0	2	0	2	0
Bonte vliegenvanger	2	0	11	0	11	11	0	0
Gekraagde Roodstaart	2	0	4	0	4	0	4	0
Boomklever	2	0	7	0	7	7	0	0
Mandarijneend	1	1	11	11	22	00	22	0

Tabel 3. Aantal broedsels per soort 2017-2021.

	2017	2018	2019	2020	2021
Koolmees	12	10	18	13	16
Pimpelmees	5	7	7	8	11
Spreeuw	4	2	2	3	6
Holenduif	0	0	1	1	1
Bonte Vliegenvanger	0	2	2	3	2
Gekraagde Roodstaart	2	1	2	0	2
Boomklever	1	1	2	1	2
Mandarijneend	0	1	1	0	2
Totaal	24	24	35	29	42

Tabel 4. Totale gegevens 2017-2021, afgemeten aan de aanwezige soorten in 2021.

	2017	2018	2019	2020	2021
Aantal eieren	272	228	295	229	318
Aantal jongen	251	217	282	212	273
Aantal uitgevlogen	247	216	271	212	273
Aantal onbevruucht	16	4	13	13	45
Aantal dode jongen	1	1	11	0	0
Aantal 2 ^e broedsels	7	2	6	0	4

Figuur 1. Het verloop van het aantal broedsels van Koolmees, Pimpelmees en Spreeuw in de periode 2017-2021.

De eieren van beide Gekraagde Roodstaart paren zijn door een Koolmees kapot gepikt. Eén van de mannetjes is hierna nog regelmatig gezien en heeft wekenlang gezongen.

De Mandarijneend heeft nu al een paar jaar eieren gelegd in de kasten die bedoeld zijn voor de bosuil, zit daar ook lange tijd op te broeden, maar de eieren zijn steeds onbevruucht. Waarom het vrouwtje dit jaar in twee verschillende kasten eieren heeft gelegd is onduidelijk. Normaal is er maar een legsel, maar het is bekend dat er bij deze soort vollegsels kunnen zijn. Het is mogelijk dat door werkzaamheden bij de kast het vrouwtje het eerste legsel heeft verlaten waardoor het een vervollegsels zou zijn. Een andere reden zou kunnen zijn dat er een tweede vrouwtje in het spel is. Tijdens het broeden staat het mannetje veel bovenop de kast op de uitkijk.

Het paartje Bosuil is al jarenlang aanwezig maar krijgt de laatste jaren schijnbaar geen kans om de nestkast te bezetten. In 2020 lag er wel een broedsel van drie eieren in de nestkast maar helaas is het vrouwtje toen verongelukt. Op dit moment, december 2021, zijn zowel man als vrouw alweer volop aan het roepen.

De Torenvalken zijn wel aanwezig geweest maar de nestkast was dit jaar niet bezet. Wel werden beide vogels in en bij de kast gezien.

Het in december plaatsen van plaatjes voor het vlieggat heeft ook dit jaar weer geholpen. Hierdoor is het voor de later aangekomen broedvogels zoals Bonte Vliegenvanger en Gekraagde Roodstaart toch mogelijk om een nestkast te bezetten. De plaatjes worden in april weer verwijderd.

Bonte Vliegenvangers in 2018 (links) en 2021 (Wil de Veer)

Overige vogels

Buiten de broedvogels die dit jaar in de kasten hebben gebroed zijn er op het perceel ook veel andere vogels waargenomen. Vogels die in 2021 zijn waargenomen met juvenielen zijn: Buizerd, Patrijs, Houtduif, Groene Specht, Grote Bonte Specht, Winterkoning, Heggenmus, Roodborst, Merel, Zanglijster, Zwartkop, Tjiftjaf, Fitis, Staartmees, Gaai, Kauw, Zwarte Kraai, Vink, Groenling, Kneu en Goudvink.

Grote Bonte Specht in 2019 en Groene Specht in 2021 (Wil de Veer)

Vogels die regelmatig in een nestkast broeden, maar in 2021 niet: Torenvalk en Boomkruiper.
Vogels die met regelmaat of altijd aanwezig zijn: Wilde Eend, Havik, Sperwer, Fazant, Turkse Tortel, Bosuil, Zwarte Specht, Kleine Bonte Specht, Goudhaan, Kuifmees en Ekster.

Goudvink in 2019 en Appelvink in 2017 (Wil de Veer)

Andere waarnemingen in de loop der jaren: Witte Kwikstaart, Zwarte Roodstaart (met juveniel), Roodborsttapuit, Beflijster, Kramsvogel, Koperwiek, Grauwe Vliegenvanger (met juveniel), Zwarte Mees, Putter, Sijs en Appelvink.

Het paartje Buizerd is dit jaar niet tot broeden gekomen in het perceel maar was wel steeds aanwezig. Vermoedelijk heeft het paar nu gebroed in een aanliggend perceel. Boven het vliegveld en boven de akker werden meerdere Veldleeuweriken gehoord en gezien. Op de akker stond enkele dagen een Ooievaar.

Buizerd in 2020 (Wil de Veer)

Andere dieren

Enkele andere dieren die werden gezien zijn: gewone pad, groene kikker, kleine watersalamander, rode eekhoorn, egel, muis, mol, ree, konijn en haas. Verder was er een kolonie behaarde rode bosmieren en er vlogen veel bijen (er staat een bijenkast), hoornaars, wespen, vlinders en libellen rond. ■